

दक्षरूपकंप्रपंचयति द्वेइति द्वेपुण्यपापेअस्यबीजे सचशतमूलःशतमपरिमिताः वासनाः मूलानियस्य त्रयोगुणाः नालानिप्रकांडायस्य पंचभू
तानिस्कंधायस्य पंचरसाः शब्दादिविषयास्तेषांप्रसूतिर्यस्मात् दशचएकाचशाखाइंद्रियाणियस्य द्वयोःसुपर्णयोर्जीवपरमात्मनोर्नीडयस्मिन् त्री
णिवल्कलानित्वचोवातपित्तश्लेष्माणोयस्य द्वेसुखदुःखेफलेयस्यसःअर्कंप्रविष्टःसूर्यमंडलपर्यंतंव्याप्तः तन्निर्भिद्यगतस्यसंसाराभावात् ॥२२॥
तत्फलभोक्तृनाह गृध्यंतीतिगृध्राः कामिनः ग्रामेचराः गृहस्थाः अस्यदक्षस्यैकंफलंदुःखमदंति परिणामतः स्वर्गादेरपिदुःखस्वरूपत्वात् हंसा वि
वेकिनः अरण्यवासाः संन्यासिनः एकंफलंसुखमदंति एकंपरमात्मानंमायामयमेवबहुरूपमिज्यैःगुरुभिः कृत्वायोवेदसवेदंवेदतत्त्वार्थंवेद ॥२३॥
त्वंचैवंज्ञात्वाकृतकृत्यःसर्वसाधनंत्यजेत्याह एवमिति एकांतभक्त्याशितेनतीक्ष्णेनज्ञानकुठारेणस्वतंत्रतावाद्द्वयोर्ज्ञानभक्तयोः जीवोपाधिन्निगुणात्म

द्वेअस्यबीजेशतमूलस्त्रिनालःपंचस्कंधःपंचरसप्रसूतिः ॥ दशैकशाखोद्विसुपर्णनीडस्त्रिवल्कलोद्विफलोर्क
प्रविष्टः ॥ २२ ॥ अदंतिचैकंफलमस्यगृध्राग्रामेचराएकमरण्यवासाः ॥ हंसायएकंबहुरूपमिज्यैर्माया
मयंवेदसवेदवेदम् ॥ २३ ॥ एवंगुरुपासनयैवभक्त्याविद्याकुठारेणशितेनधीरः ॥ विदुश्च्यजीवाशयमप्र
मत्तःसंपद्यचात्मानमथत्यजास्त्रं ॥ २४ ॥ ॥ इतिश्रीभागवतेमहापुराणेएकादशस्कंधेभगवदुद्धवसं
वादेद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ श्रीभगवानुवाच सत्त्वंरजस्तमइतिगुणाबुद्धेर्नचा
त्मनः ॥ सत्त्वेनान्यतमौहन्यात्सत्त्वंसत्त्वेनचैवहि ॥ १ ॥

कंलिङ्गशरीरंविदुश्च्यछित्वा परमात्मानंचसंपद्यप्राप्य अथास्त्रंसाधनंत्यजेति ॥ २४ ॥ इत्येकादशोटीकायांद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ ॥ ७३ ॥
त्रयोदशोऽथसत्त्वस्यवृद्ध्याविद्योदयक्रमः ॥ हंसेतिहासतश्चित्तगुणविश्लेषवर्णनम् ॥ १ ॥ विद्याकुठारेणजीवाशयंविदुश्च्यसाधनंत्यजेत्युक्तम् ननुतत्रत
मआदिगुणत्रयवृत्तिप्रतिबंधेसतिकथंविद्योत्पत्तिरित्याशंक्यतन्निवृत्त्याविद्योत्पत्तिप्रकारमाह सत्त्वमितिसप्तभिः तत्रयद्यानंदादिवदात्मधर्मागुणाः
स्युस्तर्हितत्वरूपत्वात्तेषांनिवृत्त्याविद्योत्पत्तिर्नस्यात् नत्वेतदस्तीत्याह बुद्धेःप्रकृतेरेतेगुणाः नत्वात्मनइति अतःसत्त्वेनसत्त्ववृद्ध्याऽन्यतमौहन्यात्
रजस्तमोवृत्तीर्जयेदित्यर्थः सत्त्वंचसत्यदयादिवृत्तिरूपमुपशमात्मकेनसत्त्वेनैवहन्यात् ॥ १ ॥